

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอดีพีส์ โมเดล (I-DEPS Model) ของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราธิวาส เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบสมดุล (Balance Scorecard: BSC) ตามแนวคิดของแคปแลน และนอร์ตัน (Kaplan & Norton, 1966: 43-44) มาสังเคราะห์เป็นมุมมองการวิจัย 4 มุมมอง ได้แก่ (1) มุมมองด้านนักเรียน (Student Perspective: S) (2) มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective: I) (3) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Development Perspective: D) และ (4) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget & Resource Perspective: B) ส่วนกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) นั้น ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของ เคมมิสและแม็คแท็กการ์ด (Kemmis & McTaggart, 1988: 11) มี 4 ขั้นตอนในลักษณะวงจรแบบขดลวด (Spiral of Self Reflection) ได้แก่ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการกระทำ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อน (Reflection) ซึ่งมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic Process) ของเกลียวปฏิสัมพันธ์ที่มีกระบวนการย้อนกลับและนำไปสู่การพัฒนาขั้นต่อไป (Back and Forth) จากผลสะท้อนของสิ่งที่เป็นปัญหา ผู้วิจัยประเมินความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) สรุปผลในแต่ละกิจกรรม ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) นั้น ผู้วิจัยได้ใช้สูตรในการคำนวณตัวชี้วัด (KPIs) ของแต่ละตัวเป็นเกณฑ์ความสำเร็จเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด โดยผู้วิจัยได้นำกระบวนการดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับหลักดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ (1) กิจกรรม I (Know Students Individually) คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) กิจกรรม D (Students Development) คือ การพัฒนานักเรียน (3) กิจกรรม E (Students Encouragement) คือ การส่งเสริมนักเรียน (4) กิจกรรม P (Students Problem Protection) คือ การป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนในทุกมิติ และ (5) กิจกรรม S (Students Solve Problems) คือ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายกรณี โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นการร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันประเมินผล และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส ในรอบที่ 1 ในปีการศึกษา 2559 นำผลการประเมินจากรอบแรกไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนรอบที่ 2 ในปีการศึกษา 2561 จากนั้นนำผลการประเมินรอบที่ 2 ไปวางแผนการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนไปใช้จริงในปีการศึกษา 2562 จนกระทั่งสามารถพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน มีชื่อว่า “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอดีพีส์โมเดล (I-DEPS Model) ของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราธิวาส เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 115 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ผู้ปกครอง จำนวน 1,433 คน และนักเรียน จำนวน 1,433 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 2,998 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 13 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ผู้ปกครอง จำนวน 162 คน และนักเรียน จำนวน 163 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) แสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอเด็พส์โมเดล (I-DEPS Model) ของโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

ประเภท	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง(คน)
1. รองผู้อำนวยการโรงเรียน	2	1
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา	115	13
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15	2
4. ผู้ปกครอง	1,433	162
5. นักเรียน	1,433	163
รวม	2,998	341

2. ขอบเขตด้านขั้นตอนการดำเนินงาน

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

2.1 ระยะเวลาที่ 1 คือ ระยะเตรียมการวิจัย (Pre-Research Phase) ดังนี้

2.1.1 การเลือกพื้นที่การวิจัย

2.1.2 การเตรียมทีมวิจัย

2.1.3 การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์การวิจัย

ดังนี้

2.2 ระยะที่ 2 คือ ระยะศึกษาปัญหาและความต้องการ (Problem Study & Need Phase: R₁)

2.2.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Study)

2.2.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analysis)

2.2.3 การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.2.4 การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview)

2.2.5 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.2.6 การตอบแบบสอบถาม (Questionnaire)

2.3 ระยะที่ 3 คือ ระยะพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (D₁)

2.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.3.2 การจัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

2.3.3 การจัดทำ Scorecard

2.3.4 การจัดทำและทบทวนตัวชี้วัด KPIs

2.3.5 การกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก

2.3.6 การจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัด (Template)

2.3.7 การวิเคราะห์กิจกรรมและการจัดลำดับความสำคัญของโครงการกิจกรรม

และความจำเป็นที่ต้องดำเนินการ

2.4 ระยะที่ 4 คือ ระยะทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 1 (R₂)

2.4.1 การวางแผน (Plan: P)

2.4.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Act: A)

2.4.3 การสังเกตการณ์ (Observe: O)

2.4.4 การสะท้อนผล (Reflect: R)

2.5 ระยะที่ 5 คือ ระยะประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 1 (D₂)

2.5.1 การวางแผน (Plan: P)

2.5.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Act: A)

2.5.3 การสังเกตการณ์ (Observe: O)

2.5.4 การสะท้อนผล (Reflect: R)

2.6 ระยะที่ 6 คือ ระยะทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 2 (R₃)

2.6.1 การวางแผน (Plan: P)

2.6.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Act: A)

2.6.3 การสังเกตการณ์ (Observe: O)

2.6.4 การสะท้อนผล (Reflect: R)

2.7 ระยะที่ 7 คือ ระยะประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 2 (D₃)

2.7.1 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานในภาพรวม

2.7.2 การประเมินค่าพัฒนาที่เกิดจากการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้

2.7.3 การประเมินผลการดำเนินงานกับค่าเป้าหมายตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

2.7.4 การประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้

2.7.5 การประเมินประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model)

2.7.6 การประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ของโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา

มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 คือ ระยะเตรียมการวิจัย (Pre-Research Phase)

2.1.1 การเลือกพื้นที่การวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกพื้นที่แบบเจาะจง โดยเลือกพื้นที่ที่สามารถตอบปัญหาการวิจัยที่ต้องการได้ ความเป็นไปได้ของขนาดพื้นที่ที่จะศึกษา คือ โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูงระดับประถมศึกษา มีเขตพื้นที่บริการครอบคลุมทุกอำเภอของจังหวัดนครราชสีมา มีนักเรียนจำนวน 1,433 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 115 คน และจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนในปีการศึกษา 2559 พบว่า โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา มีปัญหาด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ประการ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากครูมีภาระมากเกินไป จนไม่สามารถให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง 2) ปัญหาด้านการคัดกรองนักเรียน ครูไม่สามารถจัดประเภทนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและกลุ่มพิเศษให้ตรงตามสภาพจริง 3) ปัญหาด้านการส่งเสริมและพัฒนา ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่มีกิจกรรมรองรับสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มพิเศษเป็นการเฉพาะ ทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มพิเศษไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 4) ปัญหาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ ครูขาดทักษะในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น ไม่เข้าใจเรื่องจิตวิทยาและการพัฒนาการของนักเรียน และ 5) ปัญหาด้านการส่งต่อ คือ ครูไม่เห็นความสำคัญของการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก (โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา, 2559: 25-50)

2.1.2 การเตรียมทีมวิจัยภายใน ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียน ได้เตรียมความพร้อมให้กับตนเองในฐานะที่เป็นนักวิจัยให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เลือกบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยที่เรียกว่า “ทีมวิจัยภายใน” (I-DEPS Team) คัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ ความสนใจ ความสมัครใจและมีเวลาเข้ามาร่วมงานอย่างต่อเนื่อง ผลปรากฏว่า สามารถคัดเลือกบุคคลจากตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) จำนวน 5 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ตัวแทนครู จำนวน 2 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน หลังจากที่ได้ “ทีมนักวิจัยภายใน” แล้วผู้วิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับ “ทีมนักวิจัยภายใน” ก่อนดำเนินงานวิจัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้เวลาในการอบรม 2 วัน คือ วันที่ 4-5 มิถุนายน 2559 โดยเชิญ ดร.นิยอ บายา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราธิวาส เขต 3 เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในฐานะเครื่องมือในการส่งเสริม พัฒนา ปกป้องและแก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติของกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.3 การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์การวิจัย ดำเนินการในวันที่ 6-20 มิถุนายน 2559 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยนำระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีมาช่วยในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้เพิ่มเติม ดังนี้

2.1.3.1. ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ช่วยวิจัยที่เป็นบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 2 คน คนแรกทำหน้าที่บันทึกเสียงการสัมภาษณ์ บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวในการปฏิบัติกิจกรรม ส่วนคนที่สองทำหน้าที่จัดบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ พร้อมช่วยงานอื่น ๆ ตามที่ได้มอบหมาย

2.1.3.2. เครื่องบันทึกเทป เพื่อนำไปใช้บันทึกเสียงการสัมภาษณ์และประชุมทุกครั้ง

2.1.3.3. กล้องถ่ายภาพนิ่ง เพื่อใช้บันทึกภาพกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2.1.3.4. กล้องถ่ายภาพเคลื่อนไหว (VDO) เพื่อใช้บันทึกเหตุการณ์และบรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2.1.3.5. อุปกรณ์สำหรับจัดบันทึกเหตุการณ์ เช่น สมุดบันทึก ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัดและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นที่ช่วยเสริมการทำงานให้สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น

2.1.3.6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบบันทึกการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) และแบบบันทึกการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) คู่มือการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนโดยใช้ไอเดีพส์ โมเดล (I-DEPS Model) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และมีความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่านได้ช่วยตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่

(1) รองศาสตราจารย์ ดร.อานิส พัฒนปรีชาวงศ์ ผู้อำนวยการสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

(2) ดร.ซารีฟ สือนิ ศึกษาธิการเชี่ยวชาญจังหวัดนราธิวาส

(3) นายนิത്യ พรหมประสิทธิ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

(4) นางสาวสมร ยุวนิมิ ข้าราชการบำนาญศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

(5) นายวีรศักดิ์ บินสะมะแอ ข้าราชการบำนาญ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลนราธิวาส

(6) ดร.สุธิภรณ์ ขนอม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

(7) ดร.นียอ บาสา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3

2.2 ระยะที่ 2 คือ ระยะการศึกษาปัญหาและความต้องการ (Problem Study & Need Phase: R₁) มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Studies) ผู้วิจัยจำแนกเอกสารที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ แนวทางการขับเคลื่อนงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขอบข่ายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คุณภาพของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประกาศกระทรวงและกฎหมายการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ

2.1.1.2 สัจเคราะห์สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งเป็นขั้นตอนการพัฒนา ระบบและองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่งต้องดำเนินการ

2.2.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analysis) ดำเนินการในวันที่ 1 สิงหาคม 2559 โดยผู้วิจัยร่วมกับทีมวิจัยภายใน จำนวน 5 คน วิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส ซึ่งเป็นสนามที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน (Based Line Data) ณ เวลาก่อนที่จะทำการวิจัย ประกอบด้วย สภาพการณ์ปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้

2.2.3 การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.2.3.1 การประชุมระดมสมองด้วยเทคนิค AIC (Appreciation Influence Control) ดำเนินการในวันที่ 2-3 สิงหาคม 2559 โดยผู้วิจัยได้ร่วมกับทีมวิจัยภายในวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 14 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากิจการนักเรียน หัวหน้าโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูประจำชั้น ผู้ช่วยครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูอนามัย นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ (ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ) และผู้เชี่ยวชาญ (ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ) เพื่อประเมินศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน แล้วนำมาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยนำเทคนิค AIC มาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้และความต้องการ (Appreciation: A) เป็นขั้นตอนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 14 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำการประชุมและจัดกิจกรรมระดมสมอง (Brain Storming) เพื่อให้ได้สภาพปัจจุบันและภาพอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับโรงเรียนอนุบาลราธิวาสตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยแบ่งจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มปฏิบัติ 2 กิจกรรม คือ กิจกรรม A1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียนและบริบทโดยรอบ และกิจกรรม A2 กำหนดสภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอนาคตที่ควรจะเป็นและมีความเป็นไปได้ มีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรม A1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการคิดคนเดียว แล้ววาดภาพคนเดียวตามความคิดของตนเอง
2. นำเสนอทีละคนให้กลุ่มฟังพร้อมเปิดโอกาสให้ซักถาม
3. คิดรวมกันในกลุ่มย่อยแล้วสรุปเป็นภาพรวม
4. ทุกกลุ่มย่อยนำเสนอกลุ่มใหญ่เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส เป็นโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนแสดงความคิดเห็น รับฟังและหาข้อสรุปร่วมกัน

A2 การกำหนดสภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนในอนาคตที่ควรจะเป็นและมีความเป็นไปได้ มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการคิดคนเดียว แล้ววาดภาพคนเดียวตามความคิดของตนเอง
2. นำเสนอที่ละคนให้กลุ่มฟังพร้อมเปิดโอกาสให้ซักถาม
3. คิดรวมกันในกลุ่มย่อยแล้วสรุปเป็นภาพรวม
4. ทุกกลุ่มย่อยนำเสนอกลุ่มใหญ่เพื่อให้ได้ข้อสรุปของการดำเนินงานตาม

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอนาคตที่ทุกคนต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการพัฒนา (Influence: I) เป็นขั้นตอน
ค้นหาวิธีการที่จะทำให้การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลนราธิวาสเป็นไป
ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ละกลุ่มปฏิบัติดำเนินการ 2 กิจกรรม คือ กิจกรรม I1 วิธีการสำคัญที่จะทำให้
สภาพของงานดีขึ้นในอนาคต และ กิจกรรม I2 วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติ มีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรม I1 วิธีการสำคัญที่จะทำให้สภาพของงานดีขึ้นในอนาคต
มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. คิดคนเดียว แล้วเขียนคนเดียวตามความคิดของตนเอง
2. นำเสนอที่ละคน ให้กลุ่มฟังพร้อมเปิดโอกาสให้ซักถาม
3. นำวิธีการของทุกคนมารวมกัน แล้วแยกประเภทที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน
ให้รวมเป็นกลุ่มเดียวกัน ส่วนที่ขัดแย้งกันใช้วิธีการสร้างการยอมรับด้วยเหตุผล พร้อมจัดลำดับความสำคัญ
4. ทุกกลุ่มย่อยนำเสนอกลุ่มใหญ่ แล้วใช้วิธีเดียวกับการนำเสนอในกลุ่มย่อย

กิจกรรม I2 วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. นำวิธีการทั้งหมดมาจำแนกเป็นกลุ่มกิจกรรม และประเภทตามลักษณะที่
คล้ายกันและมีความเกี่ยวข้องกัน

2. เปิดโอกาสให้กลุ่มใหญ่อภิปราย ปรับ เพิ่ม ลด และสามารถแก้ไขได้

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแนวปฏิบัติ (Control: C) เป็นการนำเอากิจกรรมลง
สู่การปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมระดมพลังสมองเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลัก มี 2 กิจกรรม คือ กิจกรรม C1 การเขียนแผนการดำเนินงาน
และกิจกรรม C2 การหาข้อยุติเพื่อจัดทำกลยุทธ์ในการพัฒนา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

กิจกรรม C1 การเขียนแผนการดำเนินงาน มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดให้ทุกคนเลือกกลุ่มกิจกรรมที่ตนเองถนัดคนละ 1 กิจกรรม โดย
ออกมาลงชื่อในกลุ่มกิจกรรมที่จัดเรียงไว้ให้
2. เมื่อได้กลุ่มที่มีขนาดจำนวนบุคคลเท่า ๆ กันแล้ว ให้แต่ละกลุ่มตั้งประธาน
และเลขานุการเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน

3. ประธานกลุ่มนำกิจกรรมที่เลือกมา อธิบายถึงประเด็นและวิธีการที่ได้มา และขอความเห็นต่อกลุ่มด้วยวิธีการระดมความคิดเห็นและบันทึกลงบนกระดาษที่ทุกคนมองเห็นด้วยกัน

4. เมื่อได้กิจกรรมแล้ว ประธานกลุ่มแบ่งกิจกรรมให้สมาชิกรับผิดชอบและ เป็นผู้นำเสนอโครงการ พร้อมรวบรวมให้เลขานุการกลุ่มนำเสนอต่อกลุ่มใหญ่เพื่ออภิปรายร่วมกัน

กิจกรรม C2 การหาข้อยุติเพื่อจัดทำกลยุทธ์ในการพัฒนาร่วมกัน เป็น กระบวนการหาข้อยุติเพื่อจัดทำกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน ผู้วิจัย มอบหมายให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาว่า กิจกรรมใดที่พวกเราควรขับเคลื่อนด้วยกัน เพื่อนำไปสู่ กระบวนการจัดทำแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอนาคต

2.2.3.2 การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน อนุบาลราธิวาส ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วย คำถามหลัก (Main Questions) และคำถามขยาย (Probe Questions) ที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับได้ตามสถานการณ์ของกลุ่มและสภาพจริงในสนามที่ศึกษา โดยประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องและขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้วิจัยนำแบบ สัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน พิจารณาความเป็นไปได้ ความถูกต้อง โดยใช้ดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามของตัวแปรที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.97 แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อน นำไปใช้จริง จากนั้นผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส จำนวน 14 คน มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

(1) ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาและสถานที่สัมภาษณ์ (ใช้เวลาสัมภาษณ์ คนละ 3 ชั่วโมง)

(2) สัมภาษณ์โดยขออนุญาตบันทึกเสียงไว้เพื่อนำมาถอดข้อความในการสัมภาษณ์ ภายหลัง เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

(3) ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าภายใน (Internal Triangulation) ด้านข้อมูลตาม แหล่งบุคคลในการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่ได้ โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากการตอบคำถามใน ประเด็นเดียวกันของกลุ่มที่สัมภาษณ์ต่างกัน

(4) สร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ รวบรวมได้มาหาข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหาและอุปสรรค บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายละเอียดแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แผนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) สภาพปัจจุบันของ
การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

วัน เดือน ปี	แหล่งข้อมูล	เวลา	เครื่องมือที่ใช้
8 สิงหาคม 2559	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
9 สิงหาคม 2559	หัวหน้ากิจการนักเรียน	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
10 สิงหาคม 2559	หัวหน้าโครงการระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
11 สิงหาคม 2559	หัวหน้าสายชั้น	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
13 สิงหาคม 2559	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
14 สิงหาคม 2559	ครูประจำชั้น	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
15 สิงหาคม 2559	ผู้ช่วยครูประจำชั้น	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
16 สิงหาคม 2559	ครูแนะแนว	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
17 สิงหาคม 2559	ครูอนามัย	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
18 สิงหาคม 2559	สภานักเรียน	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
19 สิงหาคม 2559	คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
20 สิงหาคม 2559	ผู้ปกครอง	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
21 สิงหาคม 2559	ผู้ทรงคุณวุฒิ (ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ)	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	แหล่งข้อมูล	เวลา	เครื่องมือที่ใช้
22 สิงหาคม 2559	ผู้เชี่ยวชาญ (ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ)	13.00-16.00 น.	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures Interview)
23-31 สิงหาคม 2559	สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)	-	แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.2.3.4 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีเป้าหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส โดยจัดกลุ่มสนทนากับผู้เกี่ยวข้อง 7 กลุ่ม คือ กลุ่มหัวหน้าสายชั้น จำนวน 8 คน กลุ่มหัวหน้าสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน กลุ่มครูประจำชั้น จำนวน 8 คน กลุ่มผู้ช่วยครูประจำชั้น จำนวน 8 คน กลุ่มนักเรียน จำนวน 8 คน กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน และกลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 8 คน โดยแต่ละกลุ่มมีคุณลักษณะที่เป็นตัวแทนครบทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

(1) กลุ่มหัวหน้าสายชั้น คือ หัวหน้าสายชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์เฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

(2) กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์เฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา

(3) กลุ่มครูประจำชั้น คือ ตัวแทนครูประจำชั้นแต่ละสายชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับฉลาก (Lottery)

(4) กลุ่มผู้ช่วยครูประจำชั้น คือ ตัวแทนผู้ช่วยครูประจำชั้นแต่ละสายชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับฉลาก (Lottery)

(5) กลุ่มนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับฉลาก (Lottery)

(6) กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์เฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยคัดเลือกประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการที่เป็นตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครู ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนพระภิกษุสงฆ์และตัวแทนองค์กรศาสนาอิสลาม

(7) กลุ่มผู้ปกครอง ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับฉลาก (Lottery)

การพิจารณาคัดเลือกผู้ร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยได้พิจารณาจากความเป็นตัวแทนของคุณลักษณะแต่ละกลุ่ม คัดเลือกมาจากผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกบุคคลมาเป็นตัวแทนตามความสมัครใจ สำหรับประเด็นในการสนทนากำหนดมาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แผนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1

วัน เดือน ปี	แหล่งข้อมูล	เวลา	เครื่องมือที่ใช้
2 กันยายน 2559	กลุ่มหัวหน้าสายชั้น	15.00-17.00 น.	คู่มือการสนทนากลุ่ม
3 กันยายน 2559	กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	15.00-17.00 น.	คู่มือการสนทนากลุ่ม
4 กันยายน 2559	กลุ่มครูประจำชั้น	15.00-17.00 น.	คู่มือการสนทนากลุ่ม
5 กันยายน 2559	กลุ่มผู้ช่วยครูประจำชั้น	15.00-17.00 น.	คู่มือการสนทนากลุ่ม
6 กันยายน 2559	กลุ่มนักเรียน	15.00-17.00 น.	คู่มือการสนทนากลุ่ม
7 กันยายน 2559	กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	15.00-17.00 น.	คู่มือการสนทนากลุ่ม
8 กันยายน 2559	กลุ่มผู้ปกครอง	15.00-17.00 น.	คู่มือการสนทนากลุ่ม
9-20 กันยายน 2559	ผู้วิจัยสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	-	แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ คู่มือการสนทนากลุ่ม โดยมีโครงสร้างแนวคำถามประกอบด้วยคำถามหลัก (Main Questions) และคำถามขยาย (Probe Questions) ที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับได้ตามสถานการณ์และสภาพจริงในสนามที่ศึกษา มีประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากนั้น ผู้วิจัยได้นำคู่มือการสนทนากลุ่มเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน (ผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับการตรวจสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของข้อคำถาม ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง มีขั้นตอนดังนี้

1.1 นัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสนทนากลุ่ม

1.2 จัดกลุ่มสนทนา มีการบันทึกเสียงไว้ โดยขออนุญาตกลุ่มสนทนาด่วนหน้า เพื่อนำมาถอดข้อความในการสนทนาภายหลัง ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม กลุ่มละ 3 ชั่วโมง

1.3 การตรวจสอบข้อมูล ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าภายใน (Internal Triangulation) ด้านข้อมูลตามแหล่งบุคคลในการยืนยันความถูกต้องของข้อมูล โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากการตอบคำถามในประเด็นเดียวกันของแต่ละกลุ่ม

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาที่รวบรวมได้

2.2.3.5 การตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) ดำเนินการในวันที่ 21-25 กันยายน 2559 ผู้วิจัยได้สอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส จำนวน 341 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 13 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ผู้ปกครอง จำนวน 162 คน และนักเรียน จำนวน 163 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชชี มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแยกประชากรออกเป็นกลุ่มประชากรย่อย ๆ หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิก่อน ในแต่ละชั้นภูมิจะมีลักษณะเหมือนกัน (Homogeneous) แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร มีรายละเอียดดำเนินการ ดังนี้

(1) นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้ปรับสำนวนภาษาในข้อคำถามให้ครอบคลุมและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น นำคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.86-1.00

(2) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนอนุบาลยะลา และโรงเรียนอนุบาลสงขลา จำนวน 30 ชุด โดยดำเนินการในวันที่ 26-30 กันยายน 2559

(3) นำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส ซึ่งดำเนินการในวันที่ 1-5 ตุลาคม 2559 โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

(4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2534: 39-42)

2.3 ระยะที่ 3 คือ ระยะการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (D₁)

มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ดำเนินการในวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 14 คน ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากิจกรรมนักเรียน หัวหน้าโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้น ผู้ช่วยครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูอนามัย นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ (ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ) และผู้เชี่ยวชาญ (ข้าราชการบำนาญที่เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา) โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการประชุม กำหนดจำนวนมุมมอง (Perspective) ที่เหมาะสม ตลอดจนพิจารณาความสอดคล้องของแต่ละมุมมองกับขอบข่ายงาน พร้อมกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ให้ครบทุกมุมมอง

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) ดำเนินการในวันที่ 12 ตุลาคม 2559 ผู้วิจัยนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือที่กำหนดไว้ในแต่ละมุมมองมาเชื่อมโยงกันทั้งภายในมุมมองและระหว่างมุมมอง เพื่อแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จของกลยุทธ์ โดยใช้ตัวชี้วัด (Key Performances Indicator: KPIs) เป็นเครื่องมือประเมินผลความสำเร็จของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำ Scorecard ดำเนินการในวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดของแต่ละมุมมอง วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Objectives) ตัวชี้วัด (KPIs) ข้อมูลปัจจุบัน เป้าหมาย (Target) และแผนงานกิจกรรม (Initiatives) ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำและทบทวน KPIs ดำเนินการในวันที่ 14 ตุลาคม 2559 ผู้วิจัยนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในแต่ละมุมมองมาพิจารณาความสอดคล้องและความไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) ที่ระบุไว้ในแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก ดำเนินการในวันที่ 15 ตุลาคม 2559 ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (KPIs) มาวิเคราะห์งานเพื่อมอบหมายงานไปยังบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรง กำหนดผู้รับผิดชอบหลัก (Owner: O) และผู้สนับสนุน (Supporting: S) ที่จะทำให้ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (KPIs) บรรลุเป้าหมายตามแผนงานที่ได้วางแผนร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำรายละเอียดตัวชี้วัด (Key Performance Indicator Template: KPI Template) ดำเนินการในวันที่ 16 ตุลาคม 2559 ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (KPIs) มาวิเคราะห์รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น ประกอบด้วย ความหมายของตัวชี้วัด วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด กลุ่มเป้าหมาย สูตรในการคำนวณ ข้อมูลปีที่ผ่านมา เป้าหมายที่คาดหวัง เกณฑ์ความสำเร็จ ความถี่ในการเก็บข้อมูล เจ้าภาพหลัก ผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูล และเครื่องมือเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์กิจกรรมและการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมและความจำเป็นที่ต้องดำเนินการ โดยดำเนินการในวันที่ 17 ตุลาคม 2559 ผู้วิจัยและทีมวิจัยภายใน นำแผนงานทั้งหมดมาวิเคราะห์จัดอันดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

1. นำกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนงานมาให้คะแนนความสำคัญจากน้อยไปหามาก 5 ระดับ คือ 1,2,3,4 และ 5 โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านขนาด ความเป็นไปได้ ความเร่งด่วน การใช้งบประมาณ และความสนใจ แล้วบันทึกคะแนนลงในตารางที่กำหนด
2. รวมคะแนนทุกองค์ประกอบของแต่ละกิจกรรม
3. สรุปผลการวิเคราะห์ โดยตรวจสอบกิจกรรมที่มีคะแนนรวมมากที่สุดเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและความเร่งด่วนต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรก ส่วนโครงการที่มีคะแนนรองลงไปให้นำไปสู่การปฏิบัติเป็นลำดับต่อเนื่องกันไป
4. จัดลำดับความสำคัญของแต่ละกิจกรรม
5. ดำเนินงานตามแผนงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
6. ผู้วิจัยสรุปผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (D₁)

2.4 ระยะที่ 4 คือ ระยะการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 1 (R₂)

ผู้วิจัยได้ร่วมกับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลนราธิวาสนำแผนงานที่ได้พัฒนาขึ้นในระยะที่ 3 คือ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (D₁) ลงสู่การปฏิบัติไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ซึ่งเป็นขั้นตอนการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน ดำเนินการโดย “ทีมงานไอเดิ้ลส์” (I-DEPS Team) ซึ่งเป็นบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส จำนวน 3 คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) และ คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) โดยผู้วิจัยมีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนงาน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การมีส่วนร่วมของทีมงานวิจัย การเข้าไปมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมในบางช่วงของแผน พร้อมติดตามผลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการประชุมระดมพลังสมอง (Brain Storming) โดยผู้วิจัยและทีมวิจัยภายใน ได้ร่วมกันสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนแต่ละรอบ ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการประชุม เพื่อวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่ในแต่ละช่วงเวลาของโรงเรียน รวมทั้งวางแผนปรับปรุงแก้ไขปัญหาในรอบต่อไป ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องจนกว่ากระบวนการวิจัยครั้งนี้จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ในการประชุมระดมพลังสมอง (Brain Storming) แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ส่วนการติดตามผลการดำเนินงาน (Monitoring) ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการนำแผนงานสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน ซึ่งผู้วิจัยและทีมวิจัยภายใน ได้กำหนดให้มีการติดตาม 2 ลักษณะ คือ

1. ติดตามผลการดำเนินงานของทีมวิจัยภายในแต่ละรอบ เพื่อตรวจสอบกิจกรรมใดบ้างที่ดำเนินการแล้ว กิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการ ผลเป็นอย่างไร มีจุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค ความต้องการช่วยเหลือและการสนับสนุนอย่างไรบ้าง โดยนำไปวิเคราะห์ตามตารางที่กำหนด

2. ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานรอบต่อไป โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามวงจรการพัฒนาแบบ PAOR ประกอบด้วยการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan: P) การดำเนินการตามแผน (Act: A) การสังเกตการณ์ผลที่เกิดขึ้น (Observe: O) และการสะท้อนผลการดำเนินงาน (Reflect: R) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดการดำเนินงานของเคมมิสและแม็คแทกการ์ท (Kemmis&McTaggart, 1988: 11) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 กรอบเวลาของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอเด็พส์โมเดล (I-DEPS Model) ในขั้นตอนการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 1 (R₂)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
1 พฤศจิกายน 2559	1. ประชุมวางแผน (Plan: P)	เพื่อวางแผนการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ที่ได้พัฒนาในรอบที่ 1 ไปทดลองใช้ในสนามการวิจัย	1. ประชุมชี้แจงการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้ในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน 2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในนาม “ทีมงานไอเด็พส์” (I-DEPS Team) ประกอบด้วย 3 คณะ 2.1 ทีมนำ 2.2 ทีมประสานงาน 2.3 ทีมทำ 3. มอบหมายงานตามภารกิจ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
2 พฤศจิกายน 2559 ถึง 31 มีนาคม 2560	2. ดำเนินการตาม แผน (Act: A)	เพื่อทดลองใช้ระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล	ดำเนินงานตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ใน 2 ระดับ คือ ระดับ ห้องเรียนและระดับโรงเรียน
2 พฤศจิกายน 2559 ถึง 31 มีนาคม 2560	3. สังเกตการณ์ (Observe: O)	เพื่อสังเกตผลที่เกิดจาก การนำระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model)	1. สังเกตแบบมีส่วนร่วม 2. สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม 3. ติดตามผลการดำเนินงาน 4. บันทึกสภาพปัญหาที่เกิด จากการนำระบบไปใช้
1 เมษายน 2560	4. การสะท้อนผล (Reflect: R)	เพื่อสะท้อนสภาพปัญหา และผลที่เกิดจากการนำ ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้ แล้วนำมาปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น	ถอดบทเรียนและสะท้อนผล การนำระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้ (1) สภาพปัญหาที่พบ (2) ข้อค้นพบจากการนำระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไปใช้ (3) ประเด็นท้าทาย (4) อุปสรรคที่เกิดขึ้น (5) แนวทางการแก้ไขปัญหา

2.5 ระยะที่ 5 คือ การประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 1 (D₂)

แสดงรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 กรอบเวลาของการประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์
โมเดล (I-DEPS) ในรอบที่ 1 (D₂)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
1-15 พฤษภาคม 2560	1. ประชุมวางแผน (Plan: P)	เพื่อนำผลการทดลองใช้ ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ในรอบที่ 1 มาปรับปรุง และพัฒนางานให้ดีขึ้น	1. วิเคราะห์ผลการทดลองใช้ ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์โมเดล (I-DEPS Model) ในรอบที่ 1 2. วิเคราะห์ SWOT ของระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2.1 จุดแข็ง (Strengths) 2.1 จุดอ่อน (Weaknesses) 2.3 โอกาส (Opportunities) 2.4 อุปสรรค (Treats)
16 พฤษภาคม ถึง 10 ตุลาคม 2560	2. ดำเนินการตาม แผน (Act: A)	เพื่อประเมินผล การนำระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ ไอเด็พส์โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้ ในรอบที่ผ่านมา	ดำเนินงานตามแผน (1) กิจกรรม I (Know Students Individually) คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) กิจกรรม D (Students Development) คือ การพัฒนา นักเรียน (3) กิจกรรม E (Students Encouragement) คือ การส่งเสริมนักเรียน (4) กิจกรรม P (Students Problem Protection) คือ การป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (5) กิจกรรม S (Students Solve Problems) คือ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับ นักเรียนเป็นรายกรณี

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
16 พฤษภาคม ถึง 10 ตุลาคม 2560	3. สังเกตการณ์ (Observe: O)	เพื่อประเมินผลและ ติดตามผลการนำ ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอดีพีส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้	1. สังเกตแบบมีส่วนร่วม 2. สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม 3. ติดตามผลการดำเนินงาน 4. การพูดอย่างไม่เป็นทางการ 5. บันทึกสภาพปัญหาที่เกิดจากการนำ ระบบไปใช้
11 ตุลาคม 2560	4. การสะท้อน (Reflect: R)	เพื่อสะท้อนสภาพ ปัญหาและผลที่เกิด จากการนำระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ไปใช้	1. สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2. ถอดบทเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ของการนำระบบไปใช้ 3. ถอดบทเรียนเกี่ยวกับข้อค้นพบจาก การจัดกิจกรรม 4. ถอดบทเรียนเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขใน รอบต่อไป 5. จัดทำรายงานสรุปผลการทดลองใน ระบบในรอบที่ 2

2.6 ระยะที่ 6 คือ ระยะการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 2 (R₃)

แสดงรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แผนปฏิบัติการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รอบที่ 2 (R₃)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
12-31 ตุลาคม 2560	1. การวางแผน (Plan: P)	เพื่อวางแผน การนำระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนไป ทดลองใช้ในรอบที่ 2	สะท้อนผลการติดตามการดำเนินงาน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอดีพีส์ โมเดล (I-DEPS Model) ในรอบที่ 1 เพื่อวางแผนดำเนินงานใน รอบต่อไป (ทดลองใช้ระบบในรอบที่ 2)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
1 พฤศจิกายน 2560 ถึง 31 มีนาคม 2561	2. ดำเนินการตาม แผน (Act: A)	เพื่อทบทวน การดำเนินงานตาม ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอดีพีส์ โมเดล (I-DEPS Model) ในรอบที่ 1	1. ทบทวนการดำเนินกิจกรรม I (Know Students Individually) คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. ทบทวนการดำเนินกิจกรรม D (Students Development) คือ การพัฒนานักเรียน 3. ทบทวนการดำเนินกิจกรรม E (Students Encouragement) คือ การส่งเสริมนักเรียน 4. ทบทวนการดำเนินกิจกรรม P (Students Problem Protection) คือ การป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น 5. ทบทวนการดำเนินกิจกรรม S (Students Solve Problems) คือ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เป็นรายกรณี
1 พฤศจิกายน 2560 ถึง 31 มีนาคม 2561	3. สังเกตการณ์ (Observe: O)	เพื่อสังเกตการณ์ การนำระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ไปใช้	1. สังเกตแบบมีส่วนร่วม 2. สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม 3. บันทึกสภาพปัญหาที่เกิดจากการนำระบบไปใช้
1 เมษายน 2561	4. การสะท้อน (Reflect: R)	เพื่อสะท้อนสภาพ ปัญหาและผลที่เกิด จากการนำระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ไปใช้	1. สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง 3. ประชุมทีมงานไอดีพีส์ (I-DEPS Team) เพื่อถอดบทเรียนที่เป็นข้อค้นพบจากการดำเนินงาน

2.7 ระยะที่ 7 คือ ระยะการประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 2 (D₃) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 12

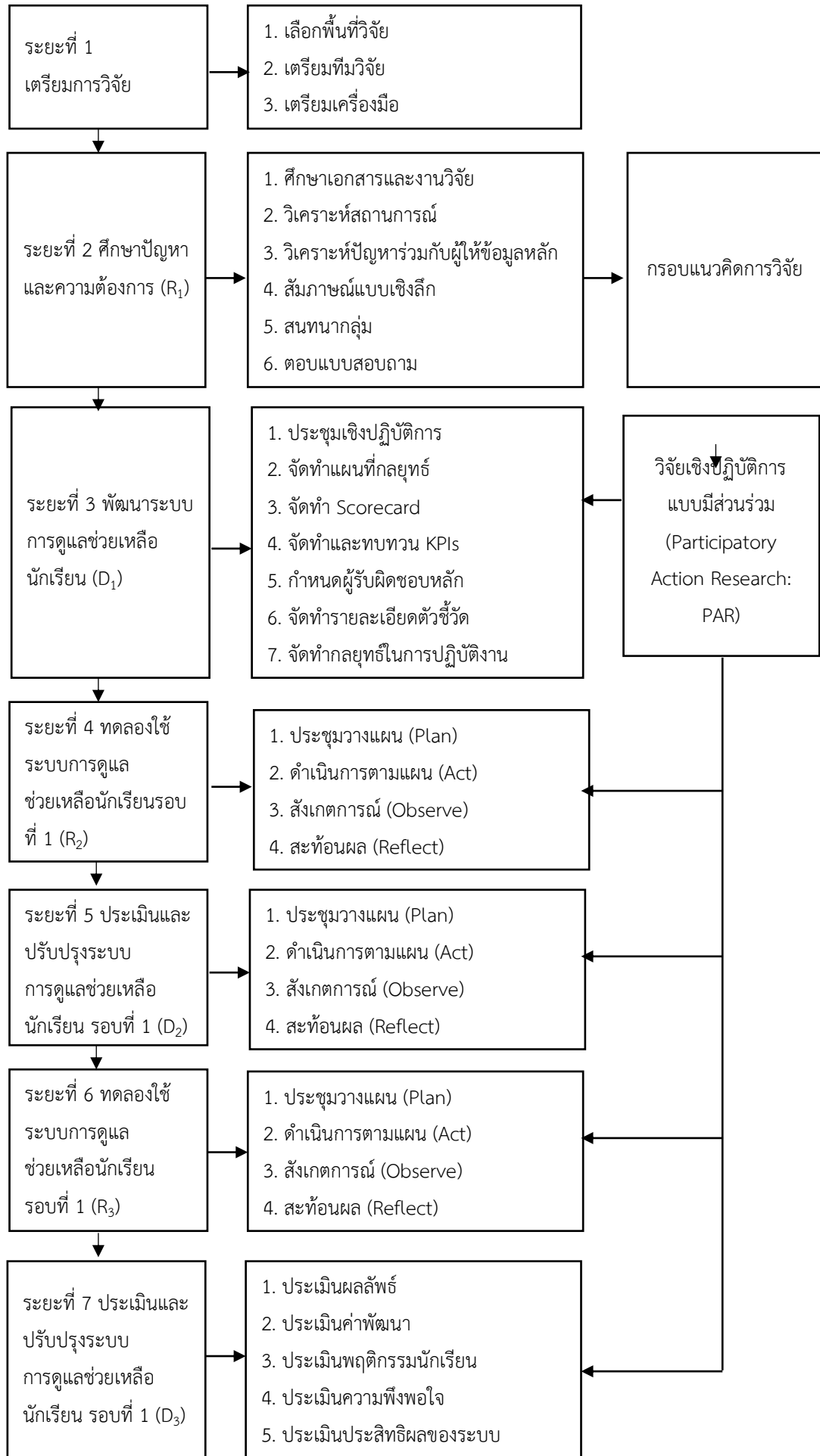
ตารางที่ 12 แผนการประเมินและปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรอบที่ 2 (D₃)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
16 พฤษภาคม ถึง 31 ตุลาคม 2561	1. ประเมินผลลัพธ์ ในภาพรวม	เพื่อประเมินผลลัพธ์ ที่เกิดจากการนำ ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้ในภาพรวม	ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำระบบ ไปใช้
1 พฤศจิกายน 2561 ถึง 31 มีนาคม 2562	2. ประเมิน ค่าพัฒนา	เพื่อเปรียบเทียบ “ค่าพัฒนา” ที่เกิด จากการนำระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ไปทดลอง ใช้ในรอบที่ 1 และ รอบที่ 2	เปรียบเทียบค่าพัฒนาที่เกิดจากการนำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ไปใช้ ใน 2 ระดับ คือ 1. ระดับปฐมวัย 2. ระดับประถมศึกษา
16 พฤษภาคม 2561 ถึง 31 มีนาคม 2562	3. ประเมินผล การดำเนินงาน	เพื่อประเมิน ผลการดำเนินงานกับ ค่าเป้าหมายตาม วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	1. ประเมินผลการดำเนินงานกับค่า เป้าหมายตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ระดับปฐมวัย 2. ประเมินผลการดำเนินงานกับค่า เป้าหมายตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ระดับประถมศึกษา
1-30 เมษายน 2562	4. ประเมิน ความพึงพอใจ	เพื่อประเมินความพึง พอใจของผู้เกี่ยวข้อง กับการนำระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ไปใช้	1. ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง กับการนำระบบการดูแลช่วยเหลือ ไป ใช้ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ 2. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ/วิธีการ
1-30 เมษายน 2562	5. ประเมิน ประสิทธิผลของ ระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	เพื่อประเมิน ประสิทธิผลของ ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model)	1. ประเมินด้านความเป็นประโยชน์ 2. ประเมินความเป็นไปได้ 3. ประเมินด้านความเหมาะสม 4. ประเมินด้านความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือ 5. ประเมินด้านผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้เกี่ยวข้อง
1-14 พฤษภาคม 2562	6. ประเมินและ ปรับปรุงระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	เพื่อประเมินและ ปรับปรุงระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียนใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ให้ดีขึ้น	1. ประเมินด้านความเป็นประโยชน์ 2. ประเมินความเป็นไปได้ 3. ประเมินด้านความเหมาะสม 4. ประเมินด้านความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอเด็พส์ โมเดล (I-DEPS Model) ของโรงเรียนอนุบาลราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราธิวาส เขต 1 สามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินงาน แสดงในภาพที่ 13

ภาพที่ 13 ขั้นตอนการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ไอดีพีเอส โมเดล (I-DEPS Model) ของโรงเรียนอนุบาลนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1